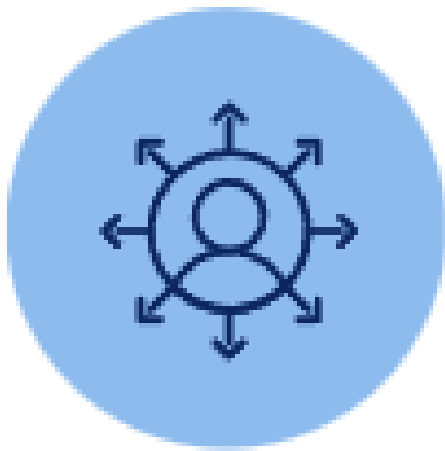

Kenmerkenfische ASS

Problematiek

:

ASS

Betekenis woord

:

Autismespectrumstoornis

Definitie

:

Autisme is de verzamelnaam voor gedragskenmerken die duiden op kwetsbaarheid op de volgende gebieden: sociale interactie, communicatie, flexibiliteit in denken, bewegen en handelen, zintuiglijke prikkelverwerking en het filteren en integreren van informatie.

Mogelijke sterktes van een leerling met ASS

- Uitzonderlijk geheugen voor feiten, details, cijfers, data, namen...
- Denken rechtlijnig.
- Volgen graag regels, houden van afspraken en duidelijkheid.
- Goed in het gebruiken van visuele communicatie als beeldtaal, op maat gedetailleerde agenda's, stappenplannen...
- Onthouden gemakkelijk zinnen en moeilijke woorden, zelfs na één keer horen.
- Kunnen gemakkelijk nieuwe woorden leren, ook in vreemde talen
- Sterk geheugen voor details.
- Erg loyaal.
- Sterk rechtvaardigheidsgevoel
- Grote psychologische woordenschat

Mogelijke struikelblokken van een leerling met ASS

- Moeite met figuurlijke taal.
- Geen, weinig of net te dwingend oogcontact.
- Moeite met kiezen.
- Moeite om rekening te houden met de groep.
- Last met onvoorziene en ongeplande situaties.
- Moeite met overgangen en veranderingen.
- Snel zintuiglijk overprikkeld. Sluiten zichzelf dan vaak af.
- Zwakke visueel-ruimtelijke structuur.
- Overgevoelig voor geluiden.
- Gaan soms zelf storend geluid produceren in stresssituaties.
- Verliezen zich in details, waardoor ze geen overzicht meer kunnen zien. Dit zowel in sociale interactie als tijdens instructies.
- Moeite met open en creatieve opdrachten. Hebben hierbij sturing nodig. Dit wil echter niet zeggen dat deze leerlingen daarom niet creatief of fantasierijk zijn.
- Moeite met inconsequente informatie (bv: leerkracht zegt A, maar in cursus staat B).

Moelijkheden bij verschillende vakken

- Algemeen: moeite met sociale regels, context begrijpen, multitasken, figuurlijk taalgebruik, verwerkingstijd, planning, oogcontact, over- en of onderprikkeling.
- Rekenen/talen: moeite met begrijpend lezen, abstracte opdrachten, simultaan luisteren en aantekeningen maken.
- Gym: slechte motoriek, snelle en onvoorspelbare situaties, grote ruimtes, competitieve spellen stressvol.
- Huiswerk: moeite met overzicht, planning, vaste routines nodig.
- Toetsen: extra tijd nodig, context kan onduidelijk zijn, rustige omgeving belangrijk.
- Werkstukken/speaking: overzicht en stappenplan nodig, angst voor presenteren.
- Sociale vaardigheden: moeilijk contact leggen, vriendschappen onderhouden, risico op pesten.

Do's

- Communiceer concreet, positief en visueel.
- Geef één taak tegelijk, bespreek uitvoerig.
- Gebruik voorspelbare dagplanning en routines.
- Bereid veranderingen en projecten goed voor.
- Geef extra tijd voor verwerking, huiswerk en toetsen.
- Pas omgeving aan (prikkelarm, vaste plek, time-outplek).
- Benoem regels positief en leg het 'waarom' uit.
- Ondersteun sociale situaties met scripts, buddy's en uitleg.

Don'ts

- Geef geen vage of open vragen.
- Corrigeer negatief of geef kritiek zonder concrete aanwijzing.
- Eis oogcontact of fysieke nabijheid.
- Verander onverwachts routines of omgeving.
- Laat het kind alleen overzien zonder ondersteuning.
- Forceer deelname aan competitieve gym of groepsactiviteiten.

Extra bronnen

- Vlaamse Vereniging Autisme: www.autismevlaanderen.be - Belangenvereniging, info en ondersteuning voor mensen met autisme en familie.
- Referentiecentrum Autisme UZ Gent: https://www.uzgent.be/nl/referentiecentrum-autismespectrumstoornissen?utm_source=chatgpt.com - Diagnose en begeleiding voor autisme
- Autisme centraal: https://www.autismecentraal.com/?utm_source=chatgpt.com - Opleidingen en tools over autisme.
- Tanderuis: https://www.tanderuis.be/?utm_source=chatgpt.com - Begeleiding en thuisondersteuning voor mensen met autisme.
- AliASS: Boek met praktische handvatten over autisme.

Gebruikte bronnen

- Horeweg, A. (2025). Autisme Spectrum Stoornis. Beschikbaar via: <https://gedragsproblemenindeklas.nl/gedrags-en-ontwikkelingsstoornissen/autisme-spectrum-stoornis/> (geraadpleegd op: 10 november 2025).
- Horeweg, A. (2025). ASS bij meisjes. Beschikbaar via: <https://gedragsproblemenindeklas.nl/gedrags-en-ontwikkelingsstoornissen/ass-bij-meisjes-autisme-spectrumstoornis/> (geraadpleegd op: 10 november 2025).
- Allerhande expertise en gesprekken binnen het team